

Lukijalta: Opiskelijoiden mielenterveyden hätätila tulee korjata pikaisesti
Etelä-Saimaa 23.05.2022

Opiskelijoiden on nykyisin vaikea päästä terveystalouteen, kuten tämänkin lehden palstoilla on osuvasti kirjoitettu (19.5.). Samanlaista viestiä olen saanut opiskelijoilta ja heidän vanhemmiltaan.

Korona kuritti kohtuuttomasti erityisesti opiskelijoiden mielenterveyttä. Vaikka osa hyötyi etäopiskelusta, aivan liian moni jäi aivan liian yksin ja masentui.

Tilanne on näkynyt ylioppilaiden mielenterveyspalvelujen kysynnän voimakkaana kasvuna. Viime vuonna Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiö (YTHS) laajensi toimintaansa myös ammattikorkeakoululaisiin, eikä ole pystynyt vastaamaan terveystaloutteen ja varsinkaan mielenterveyspalvelujen kysynnän kasvuun.

Hälytyskellojen pitää nyt soida. Noin 13,7 prosentilla yliopisto-opiskelijoista on todettu masennus viimeisen vuoden sisällä ja samalla määrällä ahdistuneisuushäiriö! Iso osa tulevista työikäisistä on siis vaarassa päätyä opinnoista suoraan työkyvyttömyyseläkkeelle.

Suomen ylioppilaskuntien liiton (SYL) tuoreen selvityksen mukaan 57,4 prosenttia opiskelijoista on psyykkisesti kuormittuneita ja kliinisesti merkittävästi kuormittuneita on noin 35,5 prosenttia.

Olen keskustellut opiskelijoiden ja YTHS:n edustajien kanssa tilanteen syistä ja ratkaisusta. Keskeinen taustasy mielenterveyden kriisiin koronan lisäksi on, että aikaisempien sukupolvien kokemus opiskelu vapaan kasvun ja itsensä löytämisen elämänvaiheena on kadonnut.

Opiskelu muuttanut eri tahojen toimenpiteiden yhteisvaikutuksen johdosta armottomaksi kouluputkeksi. Lisäksi opiskelijoiden ruuvia on kiristetty muun muassa kannustamalla nopeampaan valmistumiseen ja tiukentamalla opintotuen ehtoja.

Palvelujen kysynnän kasvu on puolestaan yllättänyt YTHS:n eivätkä myöskään julkiset palvelut vedä. YTHS:n resurssit eivät ole kasvaneet kysynnän tahdissa ja se on myös paikoin kohdannut samat rekrytointiongelmien kuin muutkin sote-organisaatiot.

Emme saa päästää isoa osaa nuorista ikäluokista työkyvyttömyyseläkkeelle. Tarvitsemme opiskelijoiden hätäapupaketin korjaamaan tilannetta.

Ensinnäkin YTHS tarvitsee nyt lisää tukea valtiotaloukselta akuutin tilanteen helpottamiseen. Yksinkertaisinta on lisätä YTHS:n perusrahoitusta. Myös kokeilussa ollut uusi digimielenterveysklinikka on osoittautunut toimivaksi. Se pitää saada vakinaistettua.

Toiseksi yliopistoja ja ammattikorkeakouluja on kehitettävä työyhteisöinä. On alettava purkaa päällekkäisten vaatimusten kasautumia, jotta opiskelijat voivat suoriutua työstään kohtuudella.

Kolmanneksi valtiovallan puolella on tehtävä toimia. Erityisesti on madallettava pudokkaiden pääsyä takaisin opintoihin muun muassa opintotuen ehtoja helpottamalla. SYL on koontanut hyvän listan erilaisia toimenpiteitä, joilla voidaan ehkäistä pudokkuutta ja helpottaa jo pudonneiden paluuta opintojen pariin.

Ehdotetut toimet maksavat paljon vähemmän kuin suuren nuorten joukon sysääminen työelämän ulkopuolelle. Jos haluamme pitää kiinni 50 prosentin korkeakoulutusasteen tavoitteesta, kenenkään ei ole syytä antaa pudota opinnoistaan.

Hanna Holopainen

Vihreiden varapuheenjohtaja, kansanedustaja

Lappeenranta